

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1100

av Ewa Thalén Finné (M)

Det svenska personnummersystemet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över och avskaffa det svenska personnummersystemet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Alla personer som folkbokförs i Sverige får ett personnummer som identitetsbeteckning. Det individuella personnumret tilldelas av Skatteverket och behålls sedan livet ut.

Systemet med personnummer i Sverige infördes 1947 och innehöll då födelsetid samt ett tresiffrigt födelsenummer. År 1967 gjordes en ändring som innebar att man även införde en kontrollsiffra som sista siffra i personnumret. Detta 10-siffriga system används än idag. De sex första siffrorna anger födelsetiden med födelseår, månad och dag. Därefter följer ett födelsenummer som består av tre siffror, där den sista siffran är udda för män och jämn för kvinnor. Slutligen avser den sista siffran ett kontrollnummer som tilldelas maskinellt.

Syftet med ett personnummer är naturligtvis gott och syftar till att identifiera och hålla isär oss individer i kontakten med olika myndigheter, sjukvården m.m. Många länder har därför också någon form av nationellt identitetsnummer eller annat siffersystem.

Det svenska personnummersystemet skiljer dock ut sig betydligt från andra länder och i många länder saknas helt personnummersystem som t.ex. i Australien, Tyskland och Storbritannien. Myndigheter kan där ha olika nummer på personer, men aldrig ett

gemensamt. Människor förväntas därför inte heller komma ihåg de olika numren och de står ofta inte heller med på pass eller körkort.

I Sverige använder vi snart sagt personnumren till alla möjliga vardagliga kontakter. Vi behöver de i kontakten med myndigheter och sjukvård. När vi öppnar bankkonton och tecknar försäkringar. De används även i patientjournaler, när vi bokar resor, hyr filmer, köper något på nätet eller rent av söker jobb. Personnumren används alltså inte längre bara i myndighetskontakter eller i myndighetsutövning utan ganska brett i dagens samhälle. Ett sådant omfattande användande som dagens var knappast tanken när systemet med personnummer infördes för snart sjuttio år sedan.

Dagens användande innebär även flera problem kopplade till vårt personnummer. Förutom att det är djupt integritetskränkande för oss individer när vi ständigt registreras och övervakas innebär det också påtagliga risker för missbruk. Idag uppmanas vi t.ex. att spärra vårt personnummer för att vi inte ska bli drabbade av s.k. ID-kapningar - något som drabbar ca 75 000 svenskar årligen.

Ett ytterligare problem med personnummer som ibland lyfts fram är att de ”tar slut”. Eftersom antalet födelsenummer är begränsat kan det någon gång inträffa att födelsenumren har tagit slut för en viss dag. Den som är född en sådan dag kan då i stället få ett personnummer där siffrorna för födelsedag anger en närliggande dag i månaden.

Mot bakgrund av ovanstående är det därför rimligt att se över hela det svenska personnummersystemet grundligt och istället övergå till ett system som både är mindre integritetskränkande och svårare att missbruka.

Ewa Thalén Finné (M)